

[Bente Juncker]

Lovforslaget er identisk med et lovforslag (L 253), der blev fremsat den 12. april 1988 af den daværende socialminister. Centrum-Demokraterne er enige i forslaget. Lovforslaget fremsættes uændret, da behovet for dagplejepladser næppe er blevet mindre.

Idet der henvises til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, anbefales det til Tingets velvillige behandling.

Ingerlise Koefoed (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en kulturfond til fremme af folkelige kulturaktiviteter.

(Beslutningsforslag nr. B 50).

Jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Uden for dagsordenen foretoges:

Valg af 1 medlem til Jordlovsudvalget.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

I skrivelse af 22. december 1988 anmoder landbrugsministeren om, at der af Folketinget må blive foretaget valg af et nyt medlem til Jordlovsudvalget i stedet for gårdejer *Anders Lundén Thomsen*, der er afgået ved døden.

Som nyt medlem af Jordlovsudvalget for den resterende del af indeværende funktionsperiode indtil 31. marts 1991 har vedkommende gruppe udpeget viceborgmester, gårdejer *Ove Nielsen*, Strandvejen 29, 7120 Vejle Øst.

Den pågældende er herefter valgt.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem *Erhard Jakobsen (CD)*.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Den pågældende har søgt om orlov i henhold til forretningsordenens § 42, stk. 3, litra c, på grund af sygdom.

Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at der meddeles den pågældende orlov som ansøgt fra og med den 17. januar 1989, og at stedfortræderen indkaldes som midlertidigt medlem. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse.

Forhandling

Lizzie Lichtenberg (KF):

Folketinget har nu vedtaget at meddele orlov til et medlem og at indkalde stedfortræderen.

Som ordfører for Udvalget til Valgs Prøvelse skal jeg herefter tillade mig at gøre indstilling om, at stedfortræderen godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget.

Hr. *Erhard Jakobsen* er valgt i Frederiksborg Amtskreds, og i anledning af hans orlov indkaldes 1. stedfortræder for Centrum-Demokraterne i denne amtskreds, overassistent *Addi Andersen*.

Udvalget til Valgs Prøvelse har i et møde i dag behandlet denne sag, og jeg kan herefter på udvalgets vegne afgive følgende:

Indstilling

Overassistent *Addi Andersen* godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 17. januar 1989.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 127 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 167:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Ændring af reglerne om mobilitetsfremmende ydelser m.v.).

Af arbejdsministeren (*Henning Dyremose*). (Fremsat 11/1 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Må jeg bede om ro i salen, inden taleren får ordet. Der tales for meget i visse grupper visse steder.

Kaj Poulsen (S):

Umiddelbart vil jeg på Socialdemokratiets vegne erklære mig enig med arbejdsministeren, når han i fremsættelsen skriver, at det er yderst tvivlsomt, i hvilket omfang de nuværende mobilitetsfremmende ydelser er bestemmende for den geografiske mobilitet på arbejdsmarkedet. Vi har også i længere tid haft forskellige kontakter med ministeren, skrevet lidt til ham og snakket lidt med ham om, hvad vi gør for at fremme mobiliteten på arbejdsmarkedet. Og vi har selvfølgelig ventet spændt på det forslag, som skulle komme fra ministeren om, hvordan vi fik løst de problemer, der var.

De problemer, der har været, er af en sådan karakter, at det har været umuligt for andre end specialistgrupper, eksempelvis akademikere, journalister og andre med specielle uddannelser, at få tilskud efter disse regler. Desuden skulle det være til tværamtslige jobskiftetiltag. Det synes vi har været en fejl, og vi synes, at mobiliteten for lønmodtagerne skulle styrkes ved, at denne lov blev ændret. Vi må sige til arbejdsministeren, at så vidt vi kan læse lovforslaget, er det en skuffelse.

Vi havde egentlig forestillet os, at de mobilitetsfremmende ydelser skulle ændres, når det drejer sig om rejsehjælp, flyttehjælp, tilskud til merudgifter ved dobbelt husførelse, bolig-hjælp, starthjælp og etableringshjælp, altså de ting, man har mulighed for i den nuværende lovgivning.

Men så vidt vi kan se af det forslag, der foreligger – det vil vi selvfølgelig gerne bearbejde i udvalget – er alle de her ting fjernet. Man har fjernet muligheden for mobilitetsfremmende ydelser til lønmodtagerne og kalder det i stedet mobilitetsfremmende ydelser, når man giver erhvervstilskud til virksomheder, hvis de vil holde informationsmøder, annoncere osv. Kun i den forbindelse vil der kunne gives rejsestøtte til den enkelte og til familien.

Hvis det er det, der ligger i ministerens forslag, vil jeg godt sige, at vi er dybt, dybt skuffede. Vi tror på, at vi ved en betydelig mere effektiv lovgivning på det her område kan forbedre mobiliteten på arbejdsmarkedet, og der er naturligvis en række ting, der skal tages fat på.

Der skal naturligvis, hvad ministeren også meget spagfærdigt gør i forslaget, tages hensyn til hele familien ved mobilitetsfremmende ydelser.

Det kan jo være, at den ene part i et ægteskab får et job et andet sted og skal have en mobilitetsfremmende ydelse. Det kan betyde, at familien må flytte. Her kunne vi godt tænke os, at man gik ind på den tankegang, at man kunne give jobgaranti efter de regler, vi kender i arbejdstilbudsloven, i 7–9 måneder for at hjælpe en sådan familie i en flyttesituation.

Vi synes også, at der skulle have været taget stilling til det altafgørende problem, vi har mødt i debatten ude omkring i samfundet, at når folk har modtaget en mobilitetsfremmende ydelse, f.eks. 20.000–25.000 kr. i flyttehjælp, så er staten kommet og har hentet halvdelen af pengene ind gennem skatten. Det betyder, at mange familier har følt sig snydt, fordi de ikke grundlæggende har kendt reglerne.

Derfor synes vi faktisk, at det havde været mere afgørende, om vi havde set på, hvordan vi skaber muligheder for større mobilitet på arbejdsmarkedet geografisk, at det måske i fremtiden også skal omfatte indenfor aktiviteter, altså når man søger arbejde i den modsatte ende af amtet. Ligeledes er der behov for, at denne ordning kommer til at omfatte andre grupper end specialistgrupper.

Hvis vi skal have et bedre og mere mobilt arbejdsmarked, mener vi, at den ændring, ministeren her foreslår, er alt, alt, alt for omfattende. Det er ikke Socialdemokratiets opfattelse, at vi løser arbejdsmarkedets mobilitetsproblemer ved at give erhvervstilskud. Vi synes, erhvervstilskud skal gives gennem erhvervstilskudslovgivning og ikke gennem lovgivningen om arbejdsformidling. Det må være det afgørende.

Vi mener, at der skal ske ændringer på det her område, og vi vil positivt gå i gang med udvalgsarbejdet og håbe på, at vi finder en fornuftig og bred løsning her i Folketinget.

Pia Christmas-Møller (KF):

I den konservative gruppe håber vi også på et positivt og konstruktivt udvalgsarbejde.

Lovforslaget lægger op til en markant forenkling og decentralisering af de hidtidige regler for mobilitetsfremmende ydelser. De hidtidige, centralt fastsatte detailbestemmelser foreslås afløst af langt smidigere rammebestemmelser, som skal udfyldes og omsættes i praksis af de regionale arbejdsmarkedsnævne.

Det giver efter vores opfattelse et langt bedre grundlag for en målrettet indsats. Ideen er net-

[Pia Christmas-Møller]

op, at vi skal styrke den geografiske mobilitet og dermed sikre en optimal udnyttelse af de begrænsede midler, vi har til rådighed. Det mål har vi en større chance for at nå ved at udstikke nogle retningslinjer og en økonomisk ramme, som giver de regionale arbejdsmarkedsnævn kompetence til at sætte ind præcis dér, hvor man lokalt finder behovet størst og effekten størst mulig.

Vi kan også støtte det element, der åbner mulighed for, at AF kan videregive oplysninger om danske arbejdsgiveres jobordrer til arbejdsmarkedsmyndighederne i Norden og det øvrige EF. Vi mener, at det vil være fremmende for mobiliteten, også på et lidt større plan, nemlig det europæisk-nordiske plan.

Alt i alt synes vi, der er tale om et rigtig godt forslag, som understøtter vores bestræbelser for decentralisering og for at placere de regionale arbejdsmarkedsnævn centralt i den aktive arbejdsmarkedspolitik.

Lilli Gyldenkilde (SF):

I SF er vi fuldstændig enige med arbejdsministeren i, at der trænges til ændringer i reglerne om mobilitetsfremmende ydelser. Der bruges ca. 8 mio. kr. om året til det her, og også for os er det nogenlunde klart, at de penge fordeles højst forskelligt. Det er i højere grad folk med gode uddannelser, der kan bruge det system, mens det i langt mindre grad er specialarbejdere og ufaglærte arbejdere, fordi de ikke har råd til at kaste sig ud i dette. Selv om de kunne få mobilitetsfremmende ydelser, koster det jo alligevel at drage af sted for at prøve at finde arbejde et andet sted. Derfor synes vi, der er gode grunde til, at vi kigger på det her.

Vi har heller ikke spor imod, at arbejdsmarkedsnævnene i amterne får øgede beføjelser, blot vil vi gøre opmærksom på, at den gamle diskussion om arbejdsmarkedsnævnenes struktur i det hele taget måske og måske ikke i forbindelse med det her forslag skal tages op. I hvert fald må det ikke glemmes, at vi skal kigge på, hvordan arbejdsmarkedsnævnenes struktur er. Det bliver mere og mere påtrængende, at de mennesker, ikke mindst fra erhvervslivet, som sidder ude i kommunerne og er med til at fastlægge en erhvervspolitik for et område, tages med på råd, da det i høj grad er til gavn for erhvervslivet i de forskellige regioner, hvad der her laves – men selvfølgelig også for lønmodta-

gerne, det er klart. Jeg vil godt lige gøre opmærksom på, at vi stadig væk står til rådighed for diskussioner om, hvordan vi kommer videre på det punkt.

Så vidt jeg læser forslaget, bliver det nu muligt at give tilskud til virksomheder til informationsmøder, jobsøgning og annoncering. Men så vidt jeg forstår bemærkningerne til forslaget, er det også sådan, at de, der skal ud til disse møder, får glæde af det. Ellers er der noget, jeg har misforstået.

Der står i forslaget, at der kan ydes dækning til udgifter til jobsøgning til den enkelte, men sandelig også til den pågældendes ægtefælle. Det er en af de diskussioner, det er nødvendigt at tage, hvis man overhovedet skal tale om mobilitet på arbejdsmarkedet. I de fleste familier er det sådan, at der er to parter, der arbejder. Skal den ene flytte for overhovedet at få arbejde, skal den anden jo med, og det må naturnødvendigt være sådan, at begge får maksimale muligheder for at få sig et job et andet sted – hvis jobbene ellers er til stede. Det er nu en anden diskussion, den skal jeg ikke komme nærmere ind på her.

Vi skal tilsige støtte til, at AF skal kunne videregive oplysninger via edb om, hvad der er af jobtilbud i de nordiske lande. Det har vi talt om igennem mange år, og jeg husker Arbejdsmarkedsudvalgets besøg i 1983 – eller var det 1982? – i Sverige, hvor vi tog hjem fulde af håb om, at nu skulle det blive til en realitet. Nu kommer det altså seks år efter. Det er udmærket, men lidt langsomt.

Som ministeren kan høre, vil vi positivt gå ind i vurderingen af det her lovforslag. Der er selvfølgelig ting i det, vi vil bore meget i. Vi ønsker naturligvis heller ikke, at det bliver en omlægning af tilskuddene til de mennesker, der skal flytte og være mobile. Tilskuddene skal ikke tages fra dem med henblik på at gives til virksomhederne. Jeg tror ikke, og jeg håber ikke, at det er meningen, men jeg kan godt se nogen fornuft i, at det skal kunne gives på visse områder i hvert fald. Jeg er ikke enig i, at virksomhederne skal kunne få annoncepengene hjem ved at få tilskud fra arbejdsformidlingen. Men lad os se på det i udvalget.

Ministeren anbefaler lovforslaget til velvillig behandling. Jeg skal sige på vegne af SF, at vi vil gå meget velvilligt ind i en behandling af det og håber, at den indflydelse, vi så gerne vil have på det, kan blive en realitet. Det vil vise sig.

Traberg Smidt (V):

Danskerne er langsomt ved at blive meget immobile. Vi flytter mindre og mindre, og det har den gode årsag, at de fleste familier i dag er afhængige af to lønindtægter. Det er derfor en forholdsvis stor social begivenhed for den enkelte familie at flytte til en anden by, for så skal begge ægtefæller samtidig have nyt arbejde. Hvis det her lille lovforslag kan bidrage til at forhøje mobiliteten, har det i høj grad Venstres interesse.

Der er mange andre mobilitetshindrende forhold end netop det at skaffe arbejde. Man kunne godt – det er ikke til behandling her – sende en uvenlig tanke til de stærkt forøgede salgskostninger, der er forbundet med at sælge et hus.

Der ligger noget sundt i lovforslagets tankegang, nemlig at fremme mobiliteten, sådan at man f.eks. ikke i længden skal give tilskud til dobbelt husførelse, hvad jeg har forstået er det normale i dag. Det er selvfølgelig vigtigt, at man ikke giver tilskud til f.eks. firmaer, der vil lave jobsøgningsforanstaltninger, som de ville have lavet alligevel. Det har jeg forstået at der heller ikke ligger i det.

Det her gør vi først og fremmest til fordel for de arbejdssøgende, og det er til syvende og sidst også til fordel for de firmaer, hvor de pågældende ender med at blive ansat.

Med disse bemærkninger vil vi gerne se villigt på lovforslaget.

Knud Lind (FP):

Dette lovforslag er en afløsning af nogle tidligere regler, og disse tidligere regler har efter de bemærkninger, der er i lovforslaget, ikke virket særlig hensigtsmæssigt. Man kan således konstatere det bemærkelsesværdige i, at en væsentlig del af midlerne er gået til tilskud til dobbelt husførelse, hvilket i virkeligheden modvirker bestræbelserne for en mere permanent overflytning af arbejdskraft fra én region til en anden. Det er nogle af de bemærkninger, man kommer med.

Man kan så spørge sig selv, om de nye regler vil blive bedre end dem, der hidtil har været. Det er vi meget skeptiske over for i Fremskridtspartiet, bl.a. fordi vi kan konstatere i bemærkningerne til lovforslaget, at der allerede efter de nuværende regler kun søges om støtte ved overflytning til beskæftigelse, om hvilken

der allerede er truffet bindende aftale med arbejdsgiveren. Det vil sige, at annoncering, samtaler m.v. er gået forud for støtten, og det har vist sig ikke at have den store indflydelse på, om vedkommende flytter eller ikke flytter til en ny region.

Når vi ikke rigtig tror på denne ændring af reglerne om mobilitetsfremmende støtteordninger, er det, fordi Graham Bell opfandt telefonen for mange år siden og postvæsenet plejer at bringe posten ud til alle områder af landet – om end med forsinkelse efter de sidste satser.

Hvis et firma ønsker at få nogle medarbejdere, sætter det nogle annoncer i avisen, og jeg tror ikke på, at det først vil søge om støtte til annoncerne via loven, inden det skaffer sig nogle nye medarbejdere.

Arbejdsformidlingen kan også benytte midlerne til iværksættelse af egne initiativer, eksempelvis til annoncering i dagspressen efter ledige arbejdskraft og ledige job. Jeg tror, det bliver vanskeligt og uoverskueligt, hvis man skal til at sondre, skal finde ud af tilskud til gennemførelse af virksomheders informationsmøder forud for besættelse af ledige job. Jeg tror, der bliver meget mere bureaukrati efter dette lovforslag, end der har været tidligere.

Ifølge de foreslåede §§ 15 og 16 bliver der faktisk tale om rene familieudflugter rundt i regionerne. Der kan ifølge § 15, stk. 1, ydes tilskud til dækning af udgifter til jobsøgning, herunder til rejser i forbindelse med ansættelsessamtaler og arbejdstester, samt til deltagelse i informationsmøder, og ifølge stk. 2 kan der også ydes rejsehjælp til ægtefæller og børn. Så det her lovforslag drejer sig i virkeligheden om nogle familieudflugter: Se Danmark på en ny måde!

I § 16 udvider man det endnu mere, fordi en ægtefælle, der har arbejde, faktisk også kan få dækket sine udgifter til jobsøgning. Måske er det manden, der vil søge arbejde et andet sted. Så får hustruen altså også dækket sine udgifter til at søge arbejde et andet sted, uanset om man har nogen garanti for, at de flytter, for den garanti har man overhovedet ikke.

Skulle man bruge det her lovforslag til noget fornuftigt, så tror jeg, man skulle satse mere på § 22 a om oplysninger om danske arbejdsgivers ønsker om arbejdskraft i udlandet, eller hvor udenlandske arbejdsgivere ønsker at få danskere til at arbejde i udlandet. Der kan man

[Knud Lind]

reelt tale om rejseudgifter, hvor der er rimelighed i at dække udgifterne, når familien vil rejse til udlandet og den ønsker at skifte så radikalt, som der i så tilfælde er tale om.

Inden for f.eks. søfarten i Danmark er der stor arbejdsløshed blandt alle kategorier af søfarende. I Svensk Sjöfartstidning nr. 45, side 5, kan man se en stor annonce, hvori rederiet AB Nordlink søger personale af alle kategorier til sine færges mellem Malmø og Travemünde. Nu er søfolk jo et folkefærd, som er vant til at være langt væk hjemmefra i længere perioder. Man må derfor undre sig over, at danske søfartskredse, dvs. Sømændenes Forbund, Metal, Skibsofficerernes a-kasse m.v., ikke har reageret og forsøgt at skaffe nogle af deres arbejdsløse medlemmer arbejde i et broderland som Sverige.

Jeg skal i anden runde komme nærmere ind på disse forhold.

Jørgen Estrup (RV):

Det har relativt længe været klart, at det danske arbejdsmarked er karakteriseret af manglende mobilitet og også af en mobilitet, der er mindre end i lande, vi normalt gerne sammenligner os med. Bl.a. af den grund rejste vi fra radikal side hele spørgsmålet i valgkampen, og derfor er det tilfredsstillende, at regeringen nu spiller ud med ændringer på området.

Jeg tror, det er rigtigt, som Venstres ordfører var inde på, at man med en række typiske udgifter for danske familier har tilbøjelighed til at låse sig fast, så at sige pålægge sig selv et stavnsbånd. Det kræver hjælp at komme ud af en sådan situation. Vi må konstatere, at de muligheder, vi har i den hidtidige lovgivning, er for svage og for passive. Der er i høj grad tale om, at man kompenserer, når nogle allerede har gjort sig mobile.

Det, vi gerne nu skulle have taget fat på, er aktive hjælpeforanstaltninger, som opfordrer begge sider af arbejdsmarkedet til at skabe større mobilitet. Det danske arbejdsmarked er jo trods alt af meget begrænset geografisk omfang, og det burde være muligt at få en rimelig mobilitet.

Jeg synes, at det forslag, vi har her, på en række områder åbner nye muligheder. Specielt må man vel sige, at dette, at vi fortsætter regionaliseringen og decentraliseringen af foranstaltningerne, er den rigtige vej at gå. Det er lo-

kalt og gennem et samarbejde med lokale myndigheder, at man har mulighed for at finde de rigtige knapper at trykke på. Jeg tror også, det er rigtigt at lade en del af foranstaltningerne være åbne for opfindsomheden ude omkring. Jeg tror ikke på, at vi i Folketinget kan finde alle de virkemidler, som kan og bør sættes i kraft.

Det er klart, at hvis man skal have brudt dette frivilligt pålagte stavnsbånd, som familierne ofte gør sig skyldige i, skal det være foranstaltninger, som kan sættes ind over for begge ægtefæller, eftersom vi typisk har to personer ude på arbejdsmarkedet i en familie. Også det synes jeg at der er taget højde for i lovforslaget.

Endelig er det selvfølgelig, som fru Lilli Gyldenkilde sagde, tilfredsstillende, at vi nu får åbnet for nogle nordiske initiativer om udveksling af joboplysninger.

Sammenlagt skulle dette betyde, at mulighederne for at fremme beskæftigelsen bliver bedre, og så kan vi vel dårligt bruge pengene bedre.

Glønborg (KRF):

Fra Kristeligt Folkepartis side er vi også overbeviste om, at pengene til dette gode formål vil blive brugt bedre ved, at beslutningen om anvendelsen lægges ud til lokal afgørelse.

Vi er meget tilfredse med, at det fremgår klart af flere af paragrafferne, at man har tænkt på familien, og vi vil i udvalget lægge vægt på, at der gøres alt, hvad gøres kan, for, at familier ikke splittes ad, når den ene ægtefælle får arbejde langt borte. Derfor må jeg sige, at jeg i høj grad stiller mig undrende over for Fremskridtspartiets meget spydige bemærkninger om de tiltag, der er foreslået her for at lade hele familien være med i så afgørende begivenheder, som der er tale om her.

Man kunne naturligvis ønske, at vi generelt gjorde det lidt lettere at flytte efter et arbejde, at vi virkelig fik mobilitetsfremme. Man kan ikke lade være med at komme med et lille hjertesuk over, at det er så dyrt, navnlig for en familie med ejerbolig, at flytte. Selvfølgelig er det at sælge én ejerbolig og købe en anden ejerbolig har vi jo gjort meget, meget dyrt. Her må vi sige, at det er ejendomsmæglere og samfundet i fællesskab, der har gjort sådan noget dyrt. Ejendomsmæglerne kan vi jo ikke gøre noget ved, og jeg har også en fornemmelse af, at alt dette, som jeg i øvrigt sukker over, ikke er arbejdsministerens bord, men det var måske muligt, at man fra an-

[Glønborg]

dre ministeriers side ville gå ind i et samarbejde om at virke mobilitetsfremmende. Det får vi da håbe.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Det er mere for at spare Folketingets tid, fordi jeg glemte noget i mit første indlæg. Vi synes naturligvis, det er fint, at arbejdsministeren i § 22 a nævner mulighederne for et fællesnordisk samarbejde og et europæisk samarbejde, men jeg vil godt allerede nu anmelde, at vi vil gerne have en redegørelse i udvalget for, hvordan arbejdsformidlingen i Danmark opererer, når svenske virksomheder søger personale. Vi har fået mange meldinger om, at det danske personale ikke engang må henvise til et samarbejde med det svenske formidlingspersonale for at klare problemerne af, men at man alene, i hvert fald i Københavnsområdet, må give en adresse, hvor den ledige selv skal henvende sig. Det er altså en meget, meget dårlig hjælp, man giver ledige, som beder om oplysning om jobmuligheder i de nordiske lande. Det er specielt Københavnsområdet og Malmøområdet, vi taler om. Vi kunne godt tænke os, at vi fik set på de regler, således at personalet på arbejdsformidlingskontorerne fik bedre muligheder for at hjælpe de ledige, som ønsker at drage over Sundet med familien, og hvis det kan lade sig gøre, at få præciseret i lovgivningen, at der skal være bedre muligheder for de familier.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Hr. Kaj Poulsen startede sit første indlæg sådan en lille smule skeptisk, men endte jo heldigvis sit indlæg med at ville se positivt på forslaget i udvalgsarbejdet og tro på, at vi kunne få en fornuftig og bred løsning. Hr. Kaj Poulsens andet indlæg tilsagde det samme. Når man dertil lægger fru Lilli Gyldenkilde positive bemærkninger og bemærkningerne fra Kristeligt Folkeparti og regeringspartierne, står det vel klart, at når vi er færdige med udvalgsarbejdet, vil vi se et af de utallige eksempler på, at vi i arbejdsmarkedspolitikken får vedtaget lovgivningen med brede flertal, og det synes jeg er godt.

Jeg synes, det er en lille smule synd – specielt for Fremskridtspartiet – at de altid konsekvent ved første behandling melder sig ud af det gode selskab for så vidt angår arbejdsmarkedspoli-

tikken. Jeg deler hr. Glønborgs forundring over Fremskridtspartiets begrundelse. Jeg kan ikke se hr. Knud Linds ordførertale som udtryk for andet, end at Fremskridtspartiet på forhånd har defineret, at de vil være imod enhver forbedring på Arbejdsministeriets område, og derfor må de finde en argumentation, der passer til denne faste målsætning. Det er en skam, for jeg synes også, vi skulle inddrage de erfaringer, som Fremskridtspartiet har, i vore overvejelser, således at Fremskridtspartiet kunne være med i det gode selskab, som vedtager de arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger.

Så vil jeg godt sige til hr. Kaj Poulsen i forbindelse med hans indledende bemærkninger, at lovforslaget har været forelagt Landsarbejdsnævnet, og jeg er selvfølgelig indstillet på at sende udtalelsen fra Landsarbejdsnævnet til udvalget. Jeg vil gerne citere fra den udtalelse, jeg har fået fra Arbejdsdirektoratet, dateret den 10. januar, hvor der står:

»Der var i Nævnet stort set enighed om, at de nugældende regler ikke virker hensigtsmæssigt, og hovedorganisationernes repræsentanter gav udtryk for, at de var positive over for de foreslåede radikale ændringer, og at disse nok ville få en bedre effekt for fremme af den geografiske mobilitet, samtidig med at de regionale arbejdsmarkedsnævn fik et nyt instrument til fremme af den regionale arbejdsmarkedspolitik.«

Så vi har altså også et Landsarbejdsnævn, der understøtter den brede enighed, der er lagt op til her i folketingssalen.

Lidt senere udtaler Landsarbejdsnævnet en vis skepsis, der kan sammenlignes med hr. Kaj Poulsens skepsis over for de eksisterende ordninger. Landsarbejdsnævnet henviser selv til, at dets skepsis nok er ubegrundet, når man læser § 17, og det vil jeg gerne bekræfte. Det fremgår jo af § 17, at arbejdsdirektøren efter forhandling med Landsarbejdsnævnet kan fastsætte regler for ydelse af økonomisk støtte til andre formidlingsaktiviteter end nævnt i §§ 14–16, herunder selvsagt også en række af de aktiviteter, der er kendt under de nugældende ordninger. Dette skal sammenholdes med, at der på side 4 i bemærkningerne til lovforslaget om de økonomiske og administrative konsekvenser i forbindelse med decentralisering står:

»Men det vil være muligt at regulere omfanget i forbindelse med en regional prioritering af den samlede indsats.«

[Arbejdsministeren]

Det gælder omfanget af den økonomiske indsats. Det vil altså sige, at nævnene ikke er begrænset til den økonomiske indsats, der ligger i de bevillinger, der her bliver lagt ud til nævnene. Nævnene har mulighed for i det lokale arbejde at prioritere inden for deres totale ramme, og det er jo virkelig noget, der giver decentraliseringsmuligheder, og det giver muligheder for en lang række aktiviteter baseret på lokale behov.

Når vi får lejlighed til at dyrke det yderligere i udvalgsarbejdet, føler jeg mig aldeles overbevist om, at det ender med en bred løsning omkring dette forslag, der jo ikke er stort i omfang, men som alligevel er væsentligt og principielt.

Jeg hæftede mig ved fru Lilli Gyldenkildes bemærkninger – ud over de positive om selve lovforslaget – om behovet for at se på arbejdsmarkedsnævnenes struktur. Jeg betragtede det nærmest som en invitation til dialog mellem regeringen og SF om denne struktur. Det er da en invitation, som er ganske interessant, for jeg vil meget gerne sammenholde den med det oplæg til afbureaukratisering, som står i handlingsplanen fra 16. december. Der lægger vi jo op til i forbindelse med den påtænkte sammenlægning af Arbejdsdirektoratet og Direktoratet for Arbejdsmarkedsuddannelser at foretage en decentralisering, og i forbindelse med den decentralisering vil vi meget gerne se på arbejdsmarkedsnævnenes rolle i den fremtidige arbejdsmarkedsservice, som både omfatter overvågning af arbejdsmarkedet, formidling af job og uddannelse af arbejdskraften. Så jeg tror, at der måske kunne være grundlag for en dialog mellem SF og regeringen på dette punkt, og mon så ikke også Socialdemokratiet vil være med i den dialog, sådan at vi også på dette punkt kunne få et bredt politisk flertal?

Jeg skal i øvrigt sige tak for støtten til anden del af forslaget omkring udveksling af informationer mellem de nordiske lande og EF. Det er et gammelt nordisk ønske, og de andre nordiske lande har været en lille smule irriterede over, at vi i Danmark ikke har taget os sammen noget før. I det øjeblik jeg blev opmærksom på det, så tog jeg mig altså sammen, fru Lilli Gyldenkilde, og skyndte mig at få forslaget frem.

Jeg vil godt sige til hr. Kaj Poulsen, at hvis han har meldinger om, at der nogen steder i AF-systemet nærmest skulle være forbud mod at hjælpe i denne sammenhæng, så er jeg også

meget interesseret i at få de meldinger. Det er klart, at det er AF-systemets opgave at formidle job, herunder også at hjælpe med at formidle job i udlandet, i det omfang vi har et fælles nordisk samarbejde, som vi jo har med svenskerne. Jeg er heldigvis bekendt med, at det andre steder går meget bedre. Det flotte samarbejde, der er mellem AF-systemerne i Helsingør og Helsingborg, er jo ofte berømmet. Men hvis hr. Kaj Poulsen vender tilbage til den sag, ser jeg også meget gerne på den ud fra samme holdning, som jeg fornemmede hos hr. Kaj Poulsen.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Ja, den skal være ganske kort. Ministeren talte om, at det var synd, at Fremskridtspartiet ikke var med i det gode selskab; jeg skal gøre opmærksom på, at min ordførertale er på 6 sider, og jeg nåede kun til side 3 på grund af forretningsordenen.

Vi er ikke med i det gode selskab for så vidt angår familieudflugterne. Der var engang et reklameslogan, der lød: »Ud at se med DSB«, og nu skal det altså til at hedde: »Ud at se med AF«, og det vil sige Danmark rundt.

Og så vil jeg gøre opmærksom på for så vidt angår det gode selskab, at vi har sagt, at vi vil se meget nøje på § 22 a. Som opfølgning af det spørgsmål, der kom fra Socialdemokratiet, vil jeg gøre opmærksom på, at der har været et spørgsmål vedrørende den arbejdsformidling, der sker i Sverige for udenlandske, dvs. for nordiske arbejdsløse. Jeg vil spørge arbejdsministeren, om den manglende underskrift fra dansk side nu er udfærdiget. Hvis aftalen endnu ikke er underskrevet, så vil jeg gerne her i dag have en klar begrundelse for, at Arbejdsdirektoratet har smølet med denne meget vigtige sag. Hvis ministeren i sit svar skulle komme med den undskyldning, at det ikke kunne nås inden den 1. januar på grund af nogle tekniske detaljer, så kunne jeg godt tænke mig at få at vide, hvilke tekniske detaljer der er tale om. Vi må have et klart svar på disse spørgsmål, for man rykker fra Sverige.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Nu vil jeg sige, at der er altså grænser for, hvor mange af de 270.000 arbejdsløse, der kan

[Lilli Gyldenkilde]

komme ud at se med DSB, når man tager i betragtning, at det er ca. 6 mio. kr., vi taler om, og de skal fordeles mellem de 14-15 amter, som skal administrere det her.

Og når jeg er ved midlerne, så var det, der kaldte mig herop, egentlig spørgsmålet – jeg kan godt få svar på det i Arbejdsmarkedsudvalget, men jeg synes alligevel, det er af vigtighed at gøre opmærksom på det lige nu – om det er sådan, at der ikke bliver bevilget flere penge. Eller skulle jeg forstå arbejdsministeren sådan, at de ca. 6-7 mio. kr., som hidtil er blevet brugt til det, ville følge med, og så får arbejdsmarkedsnævnene, i det omfang de kan skaffe sig pengene selv, mulighed for at lægge nogle flere penge oveni? Det synes jeg er lidt vigtigt at få at vide.

Til det, ministeren sagde med hensyn til invitation til dialog om afbureaukratisering og decentralisering, skal jeg sige på SF's vegne, at det vil vi meget gerne have en samtale om. Vi har aldrig sagt nej til det. Vi har kritiske punkter og så inden for det her område, hvor vi godt vil være med til at kigge på det, så vi deltager gerne. Nu er det jo sådan, at arbejdsministeren tidligere har inviteret; lad os håbe, at det går bedre denne gang, for sidste gang kom vi ikke med i nogen forhandlinger.

Kaj Poulsen (S):

Jeg vil naturligvis gerne kvittere for ministerens tolkning af § 17. Jeg har bemærket – fordi jeg har lusket mig til at få Landsarbejdsnævnets udtalelse – Landsarbejdsnævnets holdning i det spørgsmål. Men det afgørende er jo, at ministeren nu fra Folketingets talerstol har sagt – og det synes jeg er godt – at de ordninger, der er i den nuværende § 13, skal kunne fortsætte på baggrund af bemyndigelsen i § 17. Det synes jeg er fint, hvis man lokalt kan finde ud af, at det er det, den skal bruges til.

Derudover vil jeg godt sige til arbejdsministeren, at det er nu ikke mit indtryk, at det arbejde, der foregår i Helsingør-Helsingborgområdet, er så berømmet. Det er præcis fra det område, vi har fået nogle meldinger om, at det har været vanskeligt for de ledige at få hjælp. Men det må vi jo så debattere i udvalget, for vi skal jo ikke ind i udvalgsarbejde her i salen, men jeg vil alligevel nævne § 13, stk. 2, som lyder:

»Det vil normalt være en forudsætning for at yde støtte efter §§ 14-17, at der ikke lokalt fin-

des ledige, som skønnes kvalificerede til de ledige stillinger.«

Det kan jeg forstå for §§ 14-16, men hvis vi fortsætter ud i § 17, så opnår vi præcis de samme problemer, som vi har med, at det kun er specialjob og ikke almindelige faglærte og ufaglærte, der vil få gavn af dem. Jeg håber, vi kan få nogle andre formuleringer i udvalgsarbejdet, så vi kommer ud over den meget firkanterede formulering, vi har nu, hvor det stort set kun er akademiker- og andre specialstillinger, der kan besættes med de mobilitetsfremmende ydelser.

Knud Lind (FP):

Jeg så, at ministeren var nede og spørge embedsmændene, og for at ministeren ikke skal komme galt af sted, vil jeg uddybe mit spørgsmål lidt. Jeg kan henvise til de avisartikler, der har været. Frederiksborg Amts Avis skriver den 27. december 1988:

»Den formelle aftale om jobsamarbejdet er ikke underskrevet af danskerne endnu, og det kan heller ikke nås inden den 1. januar, oplyser direktøren for Arbejdsdirektoratet i Danmark, Carsten Jarlov. Men ifølge lensarbejdsdirektør Göte Bernhardsson fra Malmöhus Len, som Slink In hører under, er danskernes underskrift afgørende for, hvad der rent praktisk skal ske med Slink In efter den 1. januar.«

Jeg vil bede ministeren meget nøje overveje, hvilken undskyldning ministeren kommer med her fra denne talerstol for, at samarbejdsaftalen ikke er blevet til noget, når vi ved, der venter 100.000 job i Sverige.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jamen jeg har såmænd ikke tænkt mig at komme med nogen undskyldning, hr. Knud Lind, men jeg vil da gerne komme med en forklaring.

Jeg vil komme med den forklaring, at en del af moderne ledelse er at decentralisere ansvar og kompetence, og ansvar og kompetence for at lave en sådan aftale er decentraliseret til arbejdsdirektøren. Jeg er ikke klar over, hvorfor den ikke er skrevet under endnu, men jeg vil på givne foranledning undersøge, hvad der er anledningen dertil. Jeg har ikke følt behov for at blande mig i den sag indtil nu; det føler jeg et behov for efter at være blevet spurgt her i Folketinget, og det vil jeg så gøre.

[Arbejdsministeren]

Jeg kan sige til fru Lilli Gyldenkilde om det med invitationerne, at nogle af dem, der blev inviteret, syntes ikke, der skulle være flere gæster, og i situationen valgte jeg at acceptere mine gæsters ønske om ikke at udvide kredsen. Den situation mener jeg ikke foreligger for så vidt angår afbureaukratiseringssagen.

Så skal jeg sige for så vidt angår pengene, at det jo fremgår af bemærkningerne, at det er tanken, at de hidtidige økonomiske rammer, som vi har afsat på centralt plan, og som vi decentraliserer ud, skal videreføres, men om man så lokalt ud fra den samlede ramme ønsker at prioritere ned eller prioritere op, bliver en lokal beslutning; det er det, der ligger i decentraliseringen.

Men det bliver selvfølgelig inden for de rammer, der ligger i finansloven, og vi skal jo være opmærksom på, at der i forbindelse med den finanslovaftale, der blev indgået mellem Socialdemokratiet og regeringen, blev bevilget 35 mio. kr. mere til AF-systemet for så vidt angår den statslige del, og så skal amterne lægge ½ oveni. Men de nuværende rammer bliver videreført, og så kan man selv prioritere op og ned.

Til hr. Kaj Poulsens kommentar til mine bemærkninger om Landsarbejdsnævnet skal jeg blot sige, at jeg mener, hr. Kaj Poulsen gjorde en lille overfortolkning, idet han sagde »skal videreføres«. Det, jeg mener, er, at de kan videreføres baseret på forhandling mellem arbejdsdirektøren og Landsarbejdsnævnet, men jeg synes, det er et tema, vi skal dyrke yderligere i udvalgsarbejdet. Og så håber jeg på, at vi har det store, brede flertal hjemme.

Formanden:

Der var ikke flere, der havde bedt om ordet. Det er der altså nu, idet hr. Knud Lind ønsker ordet for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg skal kort konstatere her til slut, at ministeren siger, at han har decentraliseret ansvaret for ca. 100.000 potentielle nye arbejdspladser til arbejdsdirektør m.v.

Jeg synes nok, det er lidt flot af ministeren at komme med den slags fra talerstolen, for jeg mener da nok, at med 100.000 potentielle nye arbejdspladser – decentralisering eller ej – så ville det vel nok interessere en minister, om han

kunne få et samarbejde i gang mellem Sverige og Danmark.

I 1988 sendte ungdomsarbejdsløshedskontoret i Hundested Kommune 18 unge bistandsnydere til Sverige for at se på arbejde. Jeg kunne godt tænke mig at spørge ministeren, om vi under udvalgsarbejdet kunne få besvaret, hvor mange af de 18 unge mennesker, der egentlig havde været interesseret og har fået et arbejde i Sverige. Jeg vil godt sige til ministeren, at dette er et spørgsmål, som interesserer borgerne ret så meget, i hvert fald i den nordlige del af Sjælland, hvor man har haft disse kontakter til Sverige. Derfor håber jeg på, at ministeren til andenbehandlingen er blevet bedre informeret vedrørende de 100.000 potentielle nye job.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 147:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Retternes saglige kompetence i civile sager m.v.).

Af justitsministeren (Ninn-Hansen).
(Fremsat 15/12 88).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Lissa Mathiasen (S):**

Hovedformålet med dette lovforslag er at foretage en principiel omlægning af kompetencen i civile sager, så det fremover bliver den almindelige regel i retsplejeloven, at disse sager behandles ved byretten i første instans, og det er en omlægning, som Socialdemokratiet umiddelbart er positiv over for. Væsentligt er, at der ved denne omlægning ikke kun gives mulighed